Η πάλη ενάντια στην κλεπτοκρατία και τη διαφθορά

του ***Γιώργου Καραμπελιά***

Ένας παράγοντας που ερμηνεύει εν πολλοίς την αδυναμία της Αριστεράς, τόσο του ΣΥΡΙΖΑ όσο και, ακόμα περισσότερο, του ΚΚΕ, να προσελκύσει την πλειοψηφία των χειμαζόμενων Ελλήνων πολιτών είναι η άρνησή της –διακηρυγμένη στην περίπτωση του ΚΚΕ και σιωπηρή στην περίπτωση του ΣΥΡΙΖΑ– να καταγγείλει την κλεπτοκρατία και τη διαφθορά ως έναν από τους αποφασιστικούς παράγοντες της κρίσης.
Αυτό το γεγονός μάλιστα εξηγεί σε μεγάλο βαθμό και την ελκυστικότητα σχημάτων όπως οι «Ανεξάρτητοι Έλληνες» ή, ακόμα περισσότερο, η «Χρυσή Αυγή», που ποντάρουν προνομιακά στην καταγγελία της «κλεπτοκρατίας».

Ιδιαίτερα μάλιστα για το πιο φτωχά και τα πλέον κατεστραμμένα από την κρίση λαϊκά στρώματα, αυτό το θέμα είναι **αποφασιστικής σημασίας** αν όχι και πρωταρχικό. Κατά συνέπεια, δεν είναι μόνον η άρνηση του πατριωτισμού και ο εθνομηδενισμός της Αριστεράς που έστειλε ένα σημαντικό κομμάτι των πολιτών προς την ακροδεξιά, αλλά και η άρνησή της να κινητοποιηθεί ενάντια σε ένα από τα πιο διεφθαρμένα και κλεπτοκρατικά πολιτικά συστήματα.

Οι αιτίες γι' αυτό είναι πολλαπλές. Κατ' αρχάς, η δογματική καταγγελία του «καπιταλισμού» –ιδιαίτερα του ΚΚΕ–, το οποίο οδηγεί την Αριστερά να αρνείται συστηματικά την καταγγελία της κλεπτοκρατίας και της διαφθοράς την οποία θεωρεί «λαϊκιστική», με το επιχείρημα ότι η διαφθορά δεν είναι παρά μια λογική συνέπεια του καπιταλισμού, τον οποίο και θα πρέπει αποκλειστικά να καταγγέλλουμε.
Ο δεύτερος λόγος –και αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τον ΣΥΡΙΖΑ, που υποδέχεται και έναν μεγάλο

αριθμό προερχόμενων από το ΠΑΣΟΚ συνδικαλιστών και δημοσίων υπαλλήλων– είναι το γεγονός πως θεωρούν ότι η καταγγελία μιας γενικευμένης κλεπτοκρατίας μπορεί να θίγει και ένα μεγάλο αριθμό των ψηφοφόρων τους.
Και αυτό γιατί, επειδή η κλεπτοκρατία είχε διαφθείρει και ένα μεγάλο αριθμό ανθρώπων στον κρατικό μηχανισμό και στον συνδικαλισμό, εκλαμβάνουν την καταγγελία της ως απόπειρα να πληγεί το Δημόσιο και ο συνδικαλισμός, γι' αυτό και θεωρούν την επιμονή στην κλεπτοκρατία ως προνομιακό πεδίο της ακροδεξιάς. Έτσι, όμως, τόσο από δογματισμό όσο και από εκλογικίστικη και λανθασμένη ανάλυση, οδηγούνται εν τέλει στο να χαρίζουν τα πιο περιθωριοποιημένα λαϊκά στρώματα στην ακροδεξιά προπαγάνδα.
Η καταγγελία της κλεπτοκρατίας εγκαταλείπεται στον Τράγκα, στον Χίο και τα ποικιλώνυμα ακροδεξιά μπλογκ του διαδικτύου, ενώ η Αριστερά παραμένει προσκολλημένη στον «ταξικό αγώνα»!

Ωστόσο, αυτή η αντίληψη, εκτός του ότι αποξενώνει τα φτωχότερα στρώματα, βασίζεται σε μια απολύτως **εσφαλμένη ανάλυση** του ίδιου του καπιταλισμού και της δυναμικής του. Ο σύγχρονος καπιταλισμός, αποσυνθέτοντας το αξιακό σύστημα των παλαιότερων κοινωνιών και εγκαθιστώντας στην πρωτοκαθεδρία αποκλειστικά τις αξίες του χρήματος και της επιτυχίας, ανοίγει τον δρόμο στη μετατροπή του **συνολικού** συστήματος σε μαφιόζικο και κλεπτοκρατικό.
Η γενίκευση και η «κοινωνικοποίηση» της διαφθοράς που πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα, σε μεγάλη έκταση μετά την άνοδο του ΠΑΣΟΚ στην εξουσία, δεν οφείλεται απλά και μόνο σε μια στρατηγική ενσωμάτωσης των λαϊκών στρωμάτων μέσω της μικροδιαφθοράς –η οποία άλλωστε επέτρεπε στη μεγάλη διαφθορά να κινείται ανενόχλητα– αλλά εδράζεται σε βαθύτατες οικονομικές και κοινωνιολογικές εξελίξεις. Γι' αυτό, ακόμα και στις χώρες του καπιταλιστικού προτεσταντισμού, όπως στη Γερμανία, η διαφθορά κάνει θραύση στα υψηλά κοινωνικά στρώματα όπου βλέπουμε να συλλαμβάνονται υποψήφιοι πρόεδροι με αντιγραμμένα διδακτορικά.
Γι' αυτό, στο άλλο άκρο της αλυσίδας, στο Μεξικό, από το 2007 έως το 2012, σκοτώθηκαν εξήντα χιλιάδες άνθρωποι στις συγκρούσεις μεταξύ αστυνομίας και ναρκοεμπόρων: ένας πλήρης και ολοκληρωτικός πόλεμος. Ο σημερινός καπιταλισμός δεν είναι απλά τραπεζιτικός και χρηματιστικός αλλά είναι ταυτόχρονα και **μαφιόζικος**. Γι' αυτό και όσοι «πόλεμοι εναντίον της διαφθοράς» και αν γίνονται, αυτή επεκτείνεται αδιάκοπα.

Στην Ελλάδα, όπου προϋπήρχε και η έντονη παράδοση του μπαχτσισιού, η άνοδος του ΠΑΣΟΚ σηματοδότησε την επέκταση και τη γενίκευση της διαφθοράς, τόσο που κάποιοι συγγραφείς να χαρακτηρίζουν το ελληνικό σύστημα ως κλεπτοκρατία. Και, προφανώς, σε μία περίοδο που, ταυτόχρονα, σηματοδότησε την επέκταση του κράτους και των κρατικών οργανισμών (από 350.000 άτομα, στα τέλη της δεκαετίας του '70, σε πάνω από ένα εκατομμύριο, το 2009, ενώ το μεγαλύτερο μέρος της οικονομίας, γύρω στο 50% του ΑΕΠ, παραγόταν από το κράτος, που εν πολλοίς έλεγχε και το υπόλοιπο εισόδημα), το κράτος και οι φορείς του έγιναν ο κεντρικός δίαυλος της διαφθοράς.
Και εδώ ακριβώς συγκροτήθηκε ένα κλεπτοκρατικό σύστημα που είχε στην κορυφή του τους πολιτικούς, τους «κολλητούς» και τους επιχειρηματίες, κατ' εξοχήν των ΜΜΕ και των κατασκευών, ενώ εξακτινωνόταν σε όλο τον κρατικό μηχανισμό. Επικεντρωνόταν δε προνομιακά σε χώρους όπως οι εφορίες, οι πολεοδομίες, οι γιατροί του ΕΣΥ, οι συνδικαλιστές των ΔΕΚΟ κ.ο.κ. Όταν, λοιπόν, ο Πάγκαλος επιμένει στο «μαζί τα φάγαμε», έχει δίκιο από την πλευρά του, γιατί όντως τα έφαγε μαζί με το κόμμα του και με έναν μηχανισμό διαφθοράς και απομύζησης ολόκληρου του ελληνικού λαού, τον οποίο δημιούργησε το ΠΑΣΟΚ, με την ευγενή συνδρομή της Ν.Δ., και όχι μόνο.

Στο φαινόμενο λοιπόν της κλεπτοκρατικής διαφθοράς συναντώνται δύο μεγάλα ρεύματα: Ένα μακράς διάρκειας, που έχει να κάνει με τον ίδιο τον σύγχρονο καπιταλισμό, ως μαφιόζικο και κλεπτοκρατικό, και ένα μεσοπρόθεσμο που αφορά στους ιδιαίτερους μηχανισμούς της κλεπτοκρατίας της μεταπολίτευσης. Αντί λοιπόν η αντιμνημονιακή αντιπολίτευση, και κατ' εξοχήν η Αριστερά, να καταδείξει τη συνάφεια αυτών των δύο φαινομένων, εν τέλει τα συσκοτίζει και τα δύο.

Αρχικώς διότι δεν αναλύει τον σύγχρονο καπιταλισμό ως μαφιόζικο, και δεύτερον διότι συγκαλύπτει το φαινόμενο της μεταπολιτευτικής κλεπτοκρατίας ως ένα ευρύ κοινωνικό φαινόμενο. Γι' αυτό και επικεντρώνεται μόνο στην κορυφή του παγόβουνου, δηλαδή τον Τσοχατζόπουλο, τον Βουλγαράκη, τον Παπακωνσταντίνου, ή εσχάτως τον Βενιζέλο.

Επί πλέον, πρέπει να σκάψουμε ακόμα βαθύτερα από την απλή ψηφοθηρική και πολιτικάντικη κάλυψη του βαθέως ΠΑΣΟΚ και των μεταπολιτευτικών «αξιών». Πρέπει να φτάσουμε στο ζήτημα των αξιών. Η φιλελεύθερη (ψευδο-ελευθεριακή) Αριστερά, όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και σε ολόκληρη την Ευρώπη, ιδιαίτερα μετά το 1968, ενστερνίζεται και προπαγανδίζει τις αξίες και τις αρχές του λεγόμενου ελευθεριακού καπιταλισμού.
Δεν υποκαθιστά πλέον την άρνηση των παραδοσιακών αξιών (πατρίδα, θρησκεία, οικογένεια, ιεραρχία) από άλλες αξίες, όπως τουλάχιστον προσπαθούσε να κάνει το παλιό κομμουνιστικό κίνημα (ευθύτητα, εργασία, άρνηση της σπατάλης κ.λπ.).
Έτσι, όμως, μη διαθέτοντας άλλο αξιακό σύστημα από εκείνο του ύστερου καπιταλισμού (απόλαυση, κατανάλωση, άρνηση των ορίων), δεν μπορεί να αντιστρατευθεί τη συνέπεια της διάλυσης των παραδοσιακών αξιών στον ύστερο καπιταλισμό, αντίθετα, παραμένει ενσωματωμένη σε αυτόν.

Για παράδειγμα, οι αριστεροί φοιτητές, από την αξία «πρώτοι στα μαθήματα, πρώτοι στον αγώνα» της παλιάς ΕΔΑ και του παλιού ΚΚΕ –που συνεχίστηκε, ως καρικατούρα έστω, από την ΚΝΕ της άμεσης μεταπολιτευτικής περιόδου– πέρασαν στο «ζήτω οι μαζικές αντιγραφές» και στη διεκδίκηση του «πολιτικού πέντε».
Επομένως, δεν ήταν δυνατόν να προβάλουν κάποιο νέο σύστημα αξιών, αλλά ο μαθημένος στις μαζικές αντιγραφές και στο εύκολο πτυχίο θα περνούσε αρχικά στις «διευθετήσεις» και τις μικρο-κομπίνες για να φτάσει στον αμοραλισμό τού «ας κάνει και ένα δωράκι στον εαυτό του», του Ανδρέα Παπανδρέου.
Χαρακτηριστική είναι η «διευθέτηση» που έκανε ο «πατέρας» του κοινωνικού ΠΑΣΟΚ, η αυτού μετριότης, Γιώργος Γεννηματάς, στο υπουργείο Υγείας: Κράτησε σχετικά χαμηλά τους μισθούς των νοσοκομειακών γιατρών αλλά «θεσμοθέτησε» ατύπως, ως υποκατάστατο, τις **πλασματικές εφημερίες** σε τεράστια κλίμακα.
Ο δρόμος προς το γενικευμένο φακελάκι δεν ήταν πια μακριά. Καθόλου τυχαία, εξάλλου, ο αρχηγός του αριστερού και συνδικαλιστικού ΠΑΣΟΚ ήταν… ο Άκης Τσοχατζόπουλος.

Αν λοιπόν δεν καταδειχθεί και δεν καταγγελθεί η κλεπτοκρατία και η εκτεταμένη διαφθορά, παράλληλα με την καταγγελία του εθνομηδενισμού, καμία πολιτική δύναμη δεν θα μπορέσει να αποκτήσει πλειοψηφικά χαρακτηριστικά, ενώ, αντίθετα, θα στέλνει αφειδώς και αδιάκοπα τους πιο φτωχούς και εκπτωχευμένους στην ακροδεξιά και θα ευνοεί τον «αντικρατισμό» του νεοφιλελεύθερου μεγάλου κεφαλαίου και των τραπεζιτών.
Εξάλλου, πρέπει να καταδεικνύεται η κλεπτοκρατική φύση του ίδιου του κεφαλαίου, που σήμερα εμφανίζεται ως αντικρατικό αφού πρώτα οικοδομήθηκε πάνω στις πλάτες του κράτους -και δεν ήταν μόνο ο Κοσκωτάς, δεν ήταν μόνο ο Λαυρεντιάδης, δεν είναι μόνο οι εθνικοί κατασκευαστές, Μπόμπολας, Κόκκαλης, αλλά όλες οι «μεγάλες επιτυχίες» του ιδιωτικού κεφαλαίου (από τον Βγενόπουλο, τον Σάλλα, μέχρι τον Ρέστη και τον καταδιωκόμενο Πάλλη της Χ.Α.). Όλοι τους έκαναν την «πρωταρχική τους συσσώρευση» με αρπαχτές από το κράτος.

Στην Ελλάδα, λοιπόν, δεν μπορούμε να μένουμε απλώς στο αίτημα της «υπεράσπισης» του δημόσιου τομέα ή και του κράτους συγκαλύπτοντας τις κλεπτοκρατικές πλευρές του, αλλά να θέτουμε ως στόχο τόσο την **αξιακή ανασυγκρότηση** της ελληνικής κοινωνίας με δημοκρατικό τρόπο, ώστε να μην γίνει με αυταρχικό-φασιστικό, όσο και την κυριολεκτική **καταστροφή** του υπάρχοντος κρατικού μηχανισμού και την οικοδόμηση ενός νέου με νέες αξίες και νέες βάσεις.

24.10.2013

Πηγή: Περιοδικο Αρδην - Ρήξη